

ارزان ترین خودرو به ۱.۵ میلیارد تومان می‌رسد؟

بازار خودرو در تونل وحشت!

صفحه ۱

دوشنبه ۱۵ دی ۱۴۰۴
۱۵ رجب ۱۴۴۷
۵ ژانویه ۲۰۲۶
سال بیست و یکم
شماره ۶۰۹۲
۱۲ صفحه
۲۰۰۰۰ تومان

استبصار

روزنامه مسیح ایران

پرسشی که وئژوئلا پیش روی جهان گذاشت

عملیات نظامی یا آدم‌ربایی دولتی؟

صفحه ۱۱

طرح: محمد طاهانی

محمد امین احمدیگی

سرمقاله

امنیت در گرو تأمین حداقل رفاه

جنگ و تأمین نظم در کشور از جمله اصلی‌ترین کارویژه دولت‌ها در طول دوران‌ها بوده است. «ویر» و همچنین «واقع‌گرایان» معتقد بودند که "دولت‌ها در این جهان پر هرج و مرج همانند موجودی مقتدر هستند که باید بیش از هر چیزی به توان نظامی‌شان توجه کنند".

در عصری که بقای سیاسی و آرامش کشورها اغلب بر حسب اصطلاحات اقتصادی بیان می‌شود و از آنجا که پیوندی قوی بین موفقیت اقتصادی و توان نظامی و همچنین رابطه معناداری بین شکست اقتصادی و افول موقعیت ژئوپلیتیک وجود دارد، تحول یا تقویت اقتصادی و تضمین حداقل رفاه، به یکی از اصلی‌ترین وظایف دولت‌ها بدل شده است، اما برای ایفای این نقش تنها نمی‌توان به انجام فعالیت‌های اقتصادی در دورن کشور بسنده کرد.

کشورهایی که به دنبال تثبیت موقعیت خود در بین ملت و همچنین تأمین حداقل رفاه هستند؛ چاره‌ای جز تنظیم فعالیت‌های اقتصادی خود را در قالب «نظام تقسیم کار جهانی» ندارند. به عقیده نظریه پردازان نظام جهانی، ارتقای جایگاه هر کشور در بازار تولید جهانی برای آن کشور در زمینه سیاست و نیز رفاه شهروندان تبعات نیرومندی را به دنبال خواهد داشت. هیچ کس منکر این موضوع نیست که داشتن یک اقتصاد همبسته جهانی؛ حتی برای آنانکه جایگاه مطلوبی ندارند، بهتر از خودکفایی افراطی است. پس بنابراین طبق نظریه مزیت نسبی کشورها باید آنچه را انجام دهند که می‌توانند به بهترین شکل ممکن تولید کنند تا دست‌یابی به جایگاهی بهتر در اقتصاد جهانی که بخش مهمی از توسعه است، سهل‌تر گردد.

ادامه در صفحه ۲

صداوسیما چگونه از رسانه به سازوکار حکمرانی تبدیل شد؟

سنگر فرهنگی یا بنگاه سیاسی؟

صفحه ۶

اعتراضات پاسخی به «عادی‌سازی فقر مزمن» از سوی نهادهای حکمرانی

سیاسی شدن رنج اقتصادی مردم

صفحه ۶

در جلسه‌ای با حضور پزشکیان انجام شد

آغاز طرح حمایت معیشتی و امنیت غذایی کشور

صفحه ۶

عارف:

حق اعتراض را به رسمیت می‌شناسیم

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید براینکه دولت حق انتقاد و اعتراض را به رسمیت می‌شناسد، به اجرای طرح جدید کالابریگ الکترونیکی در راستای حل مشکلات معیشتی مردم اشاره و تصریح کرد: جمع‌بندی دولت بر این مبنا است که با حذف واسطه‌ها، یارانه را به انتهای زنجیره مصرف انتقال دهیم.

به گزارش ایستا، محمدرضا عارف در جلسه فوق‌العاده ستاد تنظیم بازار که وزرای صنعت، معدن و تجارت، دادگستری، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جهاد کشاورزی، سخنگوی دولت و مسئولان دستگاه‌های امر حضور داشتند، با گرامیداشت یاد و خاطره سردار شهید سلیمانی افزود: سردار سلیمانی چهره انقلابی، متعهد، متدین و به یادماندنی بود که الگویی از جوانان و رزمندگان دلیر اسلام است.

معاون اول رئیس‌جمهور با تبریک میلاد حضرت علی (ع) و سال جدید میلادی و تولد حضرت مسیح (ع) به همزمانی این دو مناسبت اشاره کرد و گفت: حاکمیت ارزش‌های الهی و انسانی و اعتنا به کرامت انسان‌ها و صلح نوع‌دوست وزیگی مشترک بین همه پیامبران است، اگرچه امروز دنیا با شرایطی روبرو است که بخشی از کسانی که باید دنباله‌روی این انبیای بزرگ باشند اما در مقابل پیامبران هستند و صفات رذیله و جرم و جنایت را در برخی از حکام کشورهای جهان مشاهده می‌کنیم که یک کشوری به خود اجازه می‌دهد رئیس‌جمهور کشور دیگری را برپاید که نهایت رفتار یک تمدن غربی است که به همین دلیل جوانان نباید فریب شعارهای آزادی و حقوق بشر آنها را بخورند.

عارف با اشاره به اینکه رفتار این حکام برای ما که با جنایت دولت‌ها و تمدن آنها در قرن اخیر روبرو بودیم آشنا است، گفت: رفتار این دولت‌ها در غزه نیز در

باشد اما تورم آن از سایر بخش‌ها بیشتر بود که نشان می‌داد باید در پرداخت یارانه‌ها بهتر عمل می‌کردیم. جمع‌بندی دولت بر این مبنا بود که یارانه را به انتهای زنجیره انتقال دهیم و به جای واسطه‌ها به دست مصرف‌کننده‌ها برسد.

معاون اول رئیس‌جمهور اضافه کرد: برخی که مسئول تهیه کالاها اساسی بودند، به خوبی همراهی نکردند و ما در ۸ ماه گذشته گلایه‌هایی داریم که عده‌ای سوءاستفاده کردند و کالاها را جمع‌آوری کرده و یا در بازار توزیع نکردند که امیدواریم متنبه شوند و از مردم عذرخواهی کنند.

دنبال به خشونت کشاندن اعتراضات هستند که باید هوشیار بود.

عارف خاطرنشان کرد: دولت حق انتقاد و اعتراض را به رسمیت می‌شناسد و این ظرفیت انقلاب ما است که نمی‌توانیم با توجه به سیره ائمه به غیر از این مسیر حرکت کنیم.

معاون اول رئیس‌جمهور با بیان اینکه از جوانان انتظار داریم که در دام دشمنان نیفتند، تأکید کرد: از ابتدای آغاز نهضت امام خمینی(ره) دو جبهه بازار در کنار جوانان و دانشگاهیان از وفادارترین گروه‌ها به بنیانگذار کبیر انقلاب و آرمان‌های انقلاب اسلامی بودند که هر دو بخش اثر متقابل بر روی یکدیگر داشتند و در کنار یکدیگر بودند.

عارف با اشاره به اینکه در ستاد تنظیم بازار و هر زمان که مسئله‌ای به وجود می‌آمد به انصاف مراجعه کردیم و این قشر از جامعه تمام قد برای کمک به دولت و ملت به میدان آمدند، تصریح کرد: کسانی که به دنبال این بودند تا در دانشگاه‌ها نفوذ کنند، این‌بار به دنبال نفوذ در قشر بازاریان هستند و در جلساتی که دکتر پزشکیان با این دو قشر از جامعه برگزار کرده است آنها به خوبی دریافتند که انقلاب اسلامی از خود آنان است و در روزهای گذشته درخشیدند و امیدواریم حوادث اخیر با هوشیاری این دو بخش مهم و در راستای منافع ملی مدیریت شود.

عارف در بخش دیگری از سخنان خود به اولویت توجه به معیشت مردم در دولت چهاردهم و ستاد تنظیم بازار اشاره و تأکید کرد: یارانه‌ای که به کالاهای اساسی اختصاص می‌دادیم به دست مردم نمی‌رسید و طی گزارش‌ها تورم کالاهای اساسی بیشتر از سایر کالاها بود و بخشی که بنا بود در اختیار دولت

امتداد همین مسیر است و از نخبگان جهان به ویژه در حوزه حقوق بشر تعجب می‌کنیم که جنبش و حرکتی از آنها در جهان مشاهده نمی‌شود.

وی ادامه داد: دولت وقایع ملی نیز از ابتدای روی کار آمدن خود با چنین فضایی روبرو بود و از روز اول فعالیت‌های دولت چهاردهم با ثرور میهمان عزیز و رئیس یک دولت که نشأت گرفته از تفکر خشن و غیر انسانی است، روبرو شدیم و امروز می‌بینیم که انسان مدعی قرن بیست و یکم هیچ حد و مرزی قائل نیست.

معاون اول رئیس‌جمهور همچنین با تأکید بر اینکه شعار وقایع ملی یک شعار قلبی و باور رئیس‌جمهور است که از آن در طول فعالیت دولت چهاردهم پاسخ گرفتیم، تأکید کرد: در این مدت وفاقی بین دست اندکاران حکومت، قوای مختلف و بخش‌های مختلف حاکمیتی و همچنین مردم وجود داشت و عملاً برنامه‌ها و اولویت‌های دولت چهاردهم برآمده از همین مسئله وقایع است.

عارف با اشاره به تحریم‌های خشن و ظالمانه دولت آمریکا علیه مردم ایران تصریح کرد: نگاه و راهبرد ویژه دولت و کشور تأمین نیازهای اولیه زندگی شرافتمندانه برای مردم است که شعار معیشت نیز در این چارچوب قرار دارد.

دولت چهاردهم در کنار اجرای برنامه هفتم پیشرفت اولویت معیشت مردم را در دستور کار قرار داد.

معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اینکه به شعار وقایع ملی تأکید داریم و البته اذعان داریم که کشور با نارسایی‌هایی روبرو است گفت: اعتراض و انتقاد را پذیرا هستیم و این ظرفیت نظام است که در فرمایشات مقام معظم رهبری در روز گذشته نیز شنیدیم که اعتراض حق مردم است و دولت از ابتدای کار خود این مسئله را پیگیری کرده است اما عده‌ای به دنبال سوءاستفاده هستند و با نفوذ به

سند مالی نیست؛ بیانیه فکری دولت درباره نحوه اداره جامعه است. وقتی در این سند، پژوهش جای واقعی ندارد، یعنی تصمیم‌گیری بدون فهم عمیق جامعه نهادینه شده است. در عمل می‌بینیم:

- پژوهش‌های اجتماعی و اقتصادی یا حذف می‌شوند
- یا در ردیف‌های کم‌اثر باقی می‌مانند
- یا بودجه دارند اما در تصمیم‌ها دیده نمی‌شوند

این یعنی پژوهش، ابزار سیاست‌گذاری نیست؛ تزئین ادبیات رسمی است.

- * برخی می‌گویند کشور در شرایط بحرانی است و اولویت با معیشت و اجراست، نه پژوهش. این نگاه را چطور ارزیابی می‌کنید؟
- این نگاه، خطرناک‌ترین سوءتفاهم سیاست‌گذاری است. در شرایط بحرانی، پژوهش لوکس نیست؛ حیاتی است. وقتی منابع کم است، هر تصمیم اشتباه، جامعه را چند سال عقب می‌اندازد. کشورهایی که بحران‌های بزرگ را مدیریت کرده‌اند:
- پژوهش را حذف نکرده‌اند
- بلکه آن را دقیق‌تر، سریع‌تر و مسئله‌محورتر کرده‌اند

حذف پژوهش از بودجه، شبیه خاموش کردن چراغ در جاده مه‌آلود است؛ شاید هزینه برق کم شود، اما تصادف حتمی است.

- * نبود نگاه علمی در بودجه‌ریزی چه پیامد مستقیمی برای زندگی مردم دارد؟
- پیامدش مستقیم و ملموس است، نه انتزاعی. وقتی سیاست‌ها بدون پژوهش اجتماعی تدوین می‌شوند:
- واکنش مردم پیش‌بینی نمی‌شود
- فشار روانی جامعه ناپایده گرفته می‌شود

به مناسبت بودجه سال آینده و بررسی وضع بازار و همزمانی آن با هفته پژوهش به سراغ دکتر محمد حسین جبل عاملی عضو هیات علمی سازمان مدیریت صنعتی و مشاور بین‌المللی برند که سابقه نمایندگی سازمان ملی استاندارد به عنوان دبیر کمیته ایزو پژوهش های اجتماعی و تحقیقات بازار و کمیته ارزیابی برند را دارا بوده است رفته ایم تا نقش پژوهش را در اقتصاد ایران و توسعه کسب و کار بدانیم.

* شما از «جای خالی پژوهش در بودجه دولت» صحبت می‌کنید. این نقد دقیقاً متوجه کدام بخش از نظام تصمیم‌گیری کشور است؟

- متوجه هستی اصلی حکمرانی اقتصادی. بودجه فقط یک

وقتی پژوهش در بودجه دولت جایی ندارد

تصمیم‌های پرهزینه به جای عقلانیت

- بدون تحلیل اجتماعی بودجه می‌بندد به‌تدریج؛
- اعتماد عمومی را از دست می‌دهد
- سرمایه اجتماعی‌اش تحلیل می‌رود
- و توان اصلاح را از کف می‌دهد

هیچ توسعه‌ای بدون عقلانیت علمی پایدار نمانده است.

- * اگر بخواهید یک هشدار جدی و شفاف به سیاست‌گذاران بدهید، آن چیست؟
- هشدار من روشن است: ادامه حذف پژوهش از بودجه دولت، یعنی نهادینه کردن تصمیم‌های پرریسک، یعنی افزایش هزینه‌های اجتماعی، یعنی سپردن آینده کشور به آزمون‌وخطا. هیچ جامعه‌ای با تصمیم‌های غیرعلمی، به ثبات نرسیده است.
- * راه‌حل چیست؟ آیا می‌توان این مسیر را اصلاح کرد؟
- بله، اما با تصمیم سخت. راه‌حل‌ها مشخص‌اند:
- الزام پیوست پژوهشی برای سیاست‌ها و بودجه
- تقویت پژوهش اجتماعی کاربردی
- اتصال واقعی دانشگاه، پژوهش و دولت
- به‌رسمیت شناختن داده به‌عنوان مبنای تصمیم‌بدون این اصلاحات، هر بودجه‌ای فقط بازتولید مشکلات قبلی است.
- * اگر بخواهید وضعیت فعلی را در یک جمله توصیف کنید، چه می‌گویید؟
- ما برای جامعه‌ای پیچیده تصمیم می‌گیریم، با ابزارهایی ساده و با بی‌اعتنایی به علم، و این خطرناک‌ترین شکل حکمرانی است. وقتی پژوهش از بودجه حذف می‌شود، خطا مستقیماً وارد زندگی مردم می‌شود.

- فشار جای تحلیل را
- و مصلحت کوتاه‌مدت جای منافع بلندمدت را
- این الگو نه‌تنها ناکارآمد است، بلکه فرساینده سرمایه اجتماعی‌است.
- * در کشورهای دیگر، پژوهش چه نقشی در بودجه و سیاست‌گذاری دارد؟
- در بسیاری از کشورها:
- هیچ‌سیاست کلان بدون گزارش پژوهشی تصویب نمی‌شود
- اثرات اقتصادی، اجتماعی و رفقاری قبل از اجرا شبیه‌سازی می‌شود
- و نتایج به‌صورت شفاف منتشر می‌شود
- پژوهش بخشی از زنجیره حکمرانی است، نه حاشیه آن. تصمیم‌بدون پژوهش، غیرمسئولانه تلقی می‌شود.
- * برخی معتقدند پژوهشگران از واقعیت جامعه فاصله دارند. این نقد را چطور می‌بینید؟
- این نقد بخشی درست است، اما ریشه‌ای نیست. وقتی:
- پژوهش سفارش داده نمی‌شود
- مسئله واقعی تعریف نمی‌شود
- و خروجی پژوهش وارد سیاست نمی‌شود
- طبیعی‌است که پژوهش از میدان اجرا فاصله بگیرد.
- مسئله اصلی، نبود نپول نهادهی بین پژوهش و دولت است؛ نه ضعف ذاتی پژوهشگران.
- * این بی‌توجهی به پژوهش چه اثری بر آینده کشور می‌گذارد؟
- اثر آن تدریجی اما عمیق است. کشوری که:
- بدون پژوهش تصمیم می‌گیرد
- بدون داده سیاست می‌سازد

- تاب‌آوری اجتماعی محاسبه نمی‌شود
- نتیجه این می‌شود که:
- سیاست‌ها با مقاومت مواجه می‌شوند
- اعتماد عمومی آسیب می‌بیند
- و هزینه اصلاح چند برابر می‌شود
- در نهایت، مردم بهای تصمیم‌هایی را می‌پردازند که می‌شد با پژوهش، اصلاح یا حتی اجرا نشوند.
- * شما تأکید ویژه‌ای بر «پژوهش اجتماعی» دارید. چرا این نوع پژوهش تا این حد مغفول مانده است؟
- چون پژوهش اجتماعی، واقعیت را عریان می‌کند. پژوهش اجتماعی می‌گوید:
- مردم چه احساسی دارند، نه فقط چه عددی در حساب‌شان است
- کجا خسته‌اند
- کجا آماده همراهی‌اند
- و کجا تصمیم‌ها به خط قرمز نزدیک شده
- این نوع پژوهش برای تصمیم‌های از پیش‌گرفته‌شده خوشایند نیست. به همین دلیل، با نادیده گرفته می‌شود یا به حاشیه رانده می‌شود.
- * آیا می‌توان گفت بودجه‌ریزی در ایران بیش از آنکه علمی باشد، سلیقه‌ای و سیاسی است؟
- در بسیاری از موارد، بله. وقتی:
- پیوست پژوهشی الزام‌آور نیست
- ارزیابی اثرات اجتماعی جدی گرفته نمی‌شود
- و داده‌ها جایگاه حقوقی در تصمیم ندارند
- طبیعی است که:
- سلیقه جای علم را بگیرد